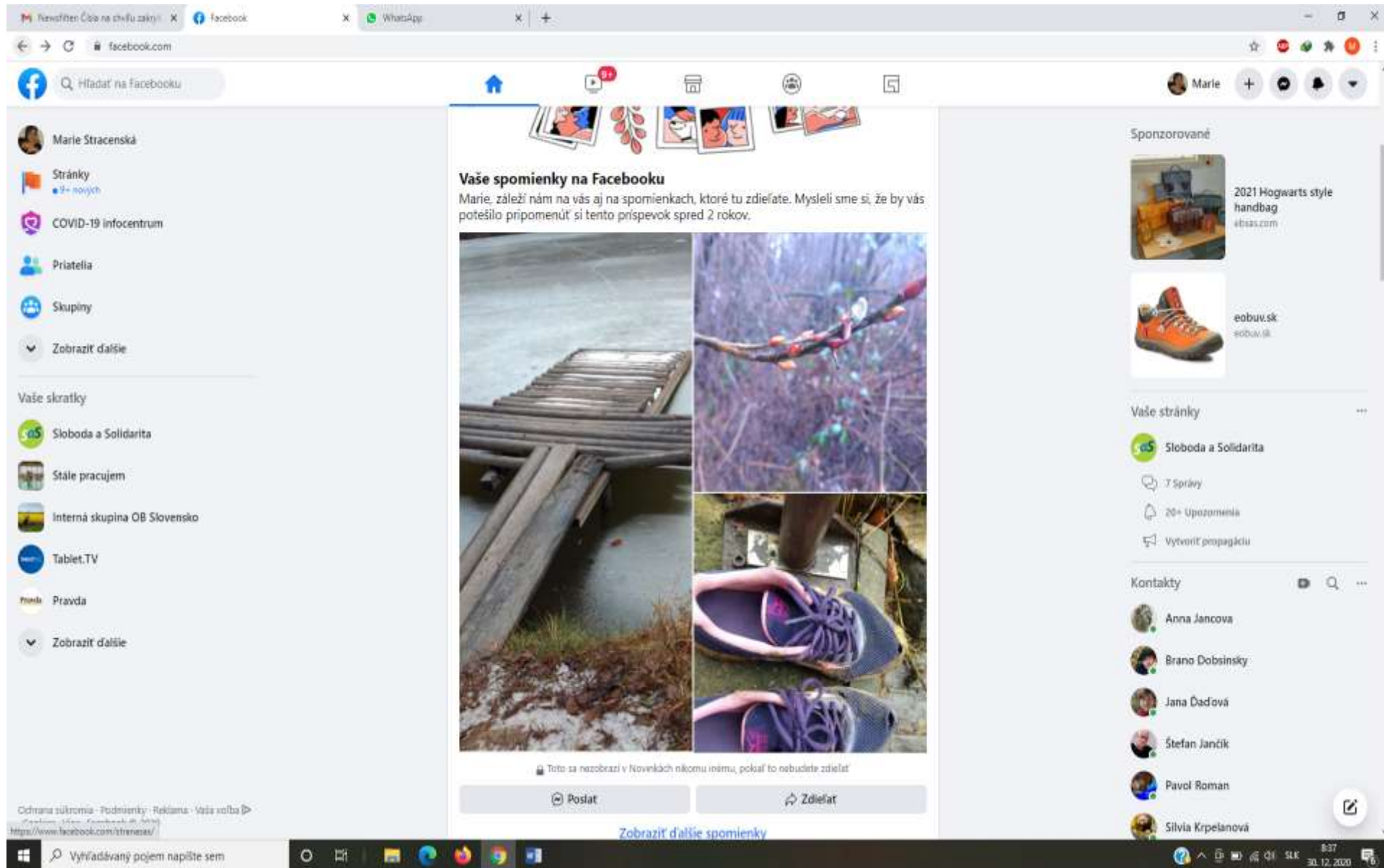

Médiá – realita aj „realita“

The screenshot shows a Facebook interface with a post from Marie Stracenská. The post title is "Vaše spomienky na Facebooku" and the text reads: "Marie, záleží nám na vás aj na spomienkach, ktoré tu zdieľate. Mysleli sme si, že by vás potešilo pripomenúť si tento príspevok spred 2 rokov." The post features a collage of four images: a wooden pier over water, a branch with colorful lights, a pair of purple sneakers, and a pair of orange sneakers. The right sidebar shows sponsored ads for a handbag and shoes, and a list of contacts.

Marie Stracenská

Stránky 19+ nových

COVID-19 infocentrum

Priatelia

Skupiny

Zobraziť ďalšie

Vaše skratky

- Sloboda a Solidarita
- Stále pracujem
- Interná skupina OB Slovensko
- Tablet.TV
- Pravda
- Zobraziť ďalšie

Vaše spomienky na Facebooku

Marie, záleží nám na vás aj na spomienkach, ktoré tu zdieľate. Mysleli sme si, že by vás potešilo pripomenúť si tento príspevok spred 2 rokov.

Toto sa nezobrazí v Novenkách nikomu inému, pokiaľ to nebudete zdieľať

Poslať Zdieľať

Zobraziť ďalšie spomienky

Sponzorované

- 2021 Hogwarts style handbag 4bsas.com
- eobuv.sk eobuv.sk

Vaše stránky

- Sloboda a Solidarita
- 7 Správy
- 20+ Upozornenia
- Vytvoriť propagáciu

Kontakty

- Anna Jancova
- Brano Dobsinsky
- Jana Dačová
- Štefan Jančík
- Pavol Roman
- Silvia Krpelanová

Ochrana súkromia · Podmienky · Reklama · Vaša voľba

https://www.facebook.com/strenesat/

Vyhľadávaný pojem napíšte sem

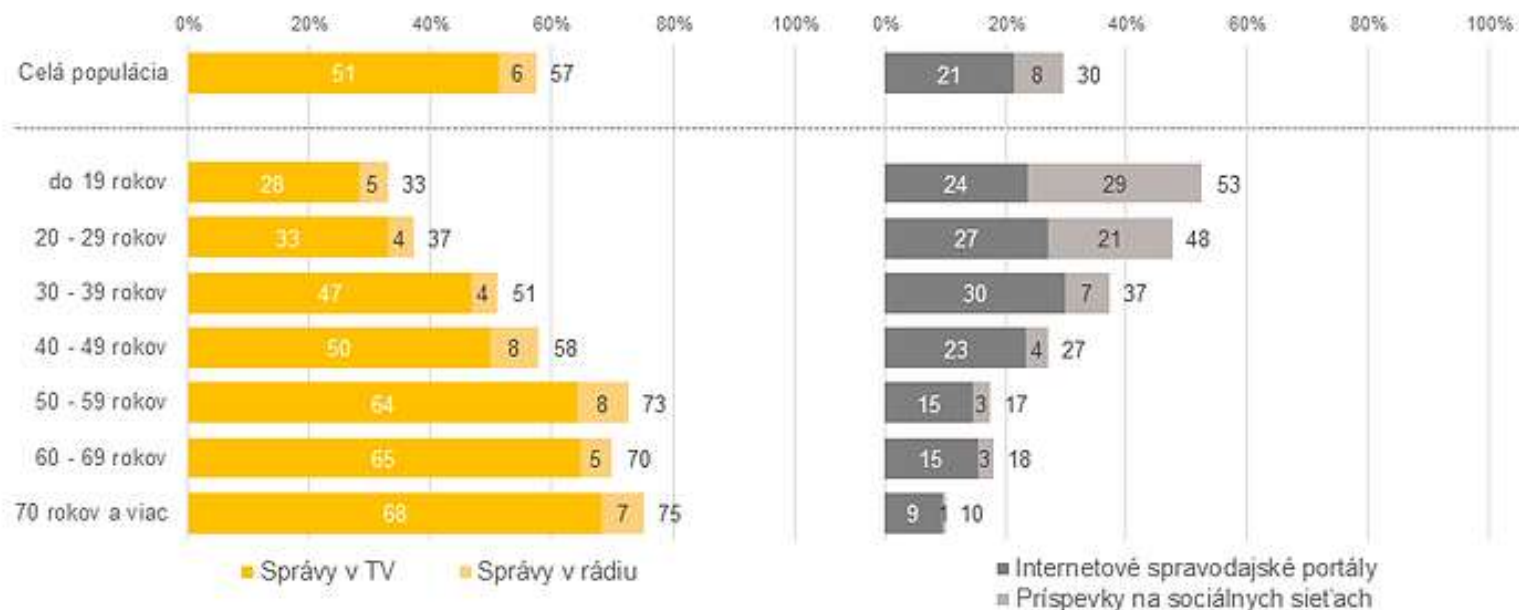
8:37 30.12.2020

<https://www.go4insight.com/post/inform%C3%A1cie-o-politickom-a-spolo%C4%8Denskom-dian%C3%AD-st%C3%A1le-najviac-%C4%8Derp%C3%A1me-z-tv-spr%C3%A1v>

Záujem o politiku strmo rastie aj so zvyšujúcim sa vekom. Kým u mladých do 19 rokov sa o tieto oblasti zaujíma len tretina, u ľudí nad 70 rokov sú to až tri štvrtiny.

Hlavný zdroj získavania informácií o spoločenskom a politickom dianí

Báza grafu: Obyvatelia Slovenska vo veku 15-79 rokov | N=1 000 respondentov
Zdroj: Go4insight, 2019

51 % populácie Slovenska deklarovalo, že TV správy sú ich hlavným zdrojom informácií.

21 % označilo, že to sú internetové spravodajské portály.

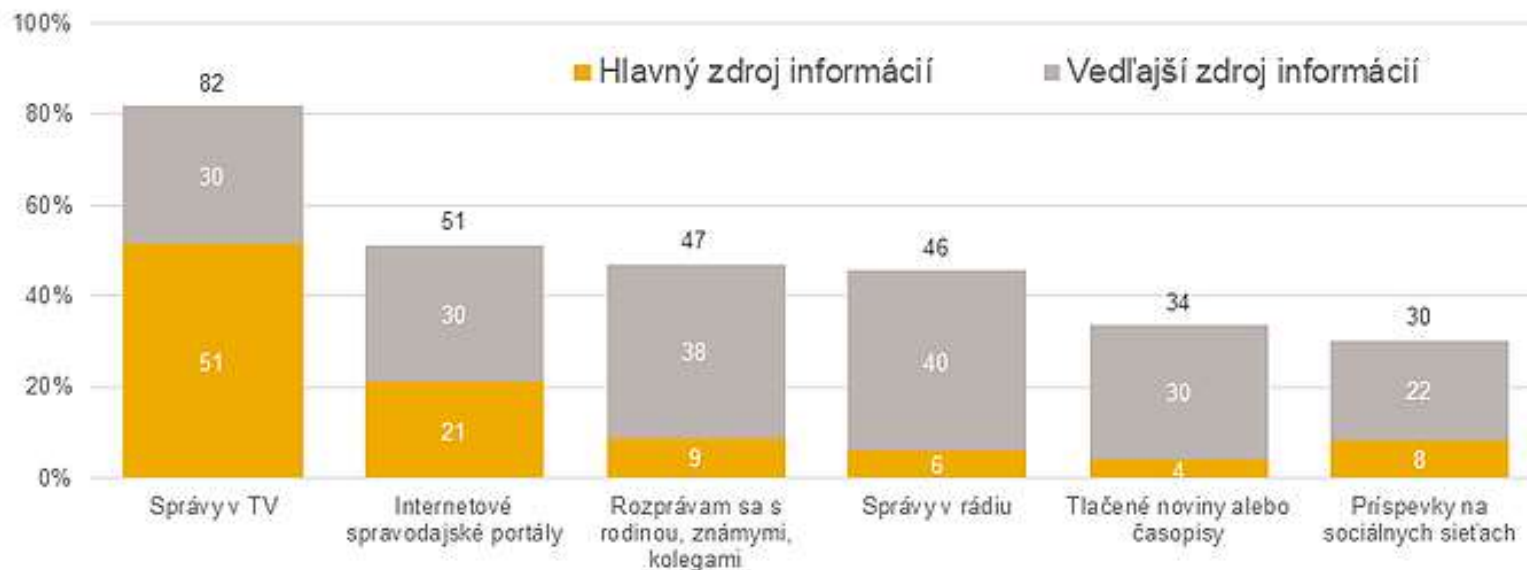
8% získava informácie predovšetkým zo sociálnych sietí, internet je primárnym zdrojom pre 30% slovenskej populácie.

Ďalšími zdrojmi sú rozhovory s rodinou a priateľmi, správy v rádiu a tlačené médiá.

Tí, čo sa najviac zaujímajú o spoločenské a politické dianie (18% populácie) výrazne viac preferujú internet pred ostatnými médiami.

Čím viac sa niekto zaujíma o svet naokolo, internet sa stáva jeho preferovaným zdrojom. To platí aj pre starších ľudí, kde je využívanie internetu stále nie úplne bežnou činnosťou.

Zdroj získavania informácií o spoločenskom a politickom dani

Báza grafu: Obyvatelia Slovenska vo veku 15-79 rokov | N=1 000 respondentov
Zdroj: Go4insight, 2019

Médiám verí 33 percent ľudí, 43 percent verí zdrojom, ktoré si sami vyberajú a sledujú.

V mnohých krajinách trávajú ľudia menej času na Facebooku a viac na Instagrame a četovacej aplikácii WhatsApp. **Facebook však aj naďalej ostáva najdôležitejšou sociálnou sieťou.**

Ľudia stále viac preferujú uzavretú súkromnú konverzáciu, skupinové čety a diskusie v menších komunitách, napríklad facebookových skupinách, z ktorých sa len menšina týka politiky.

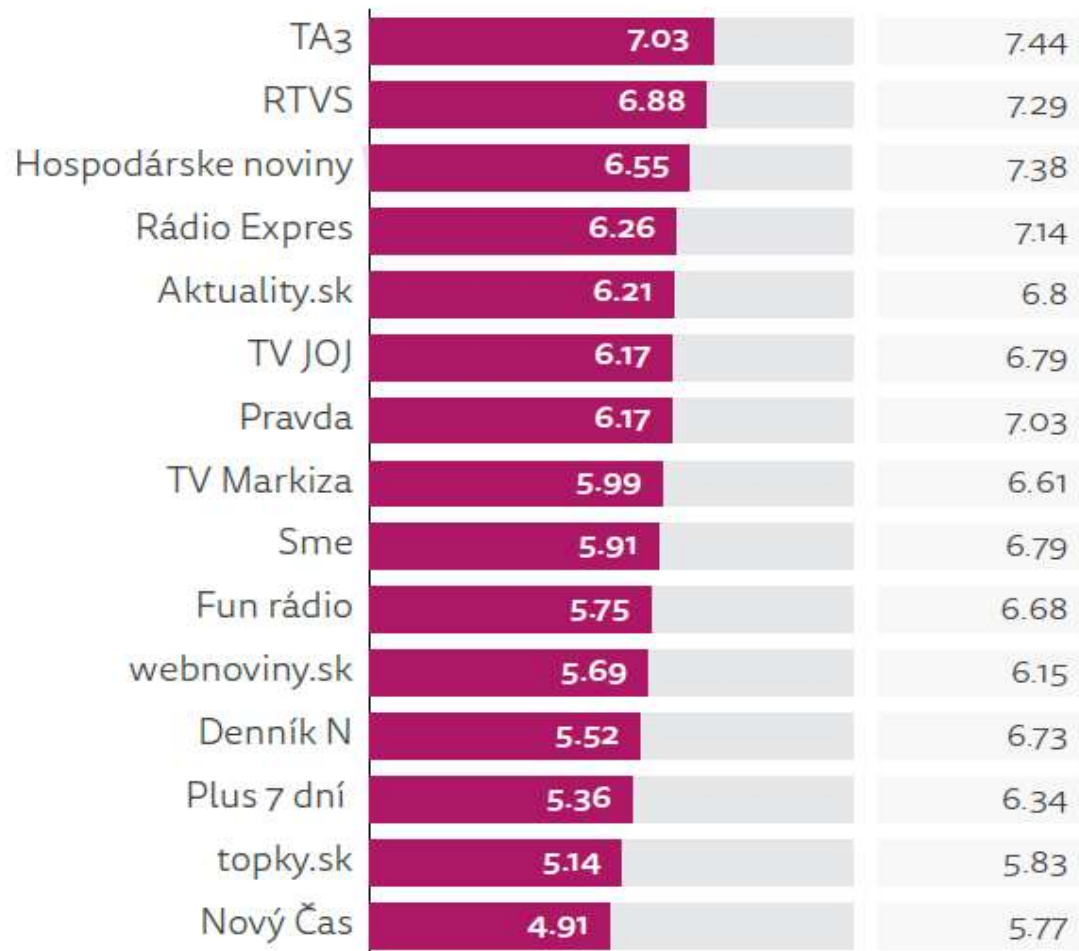
Na Slovensku sa k počúvaniu podcastov hlási 43 percent respondentov.

(Výsledky medzinárodnej štúdie Digital News Report , Denník N)

BRAND TRUST SCORES (0-10)

ALL THOSE THAT HAVE HEARD OF BRAND

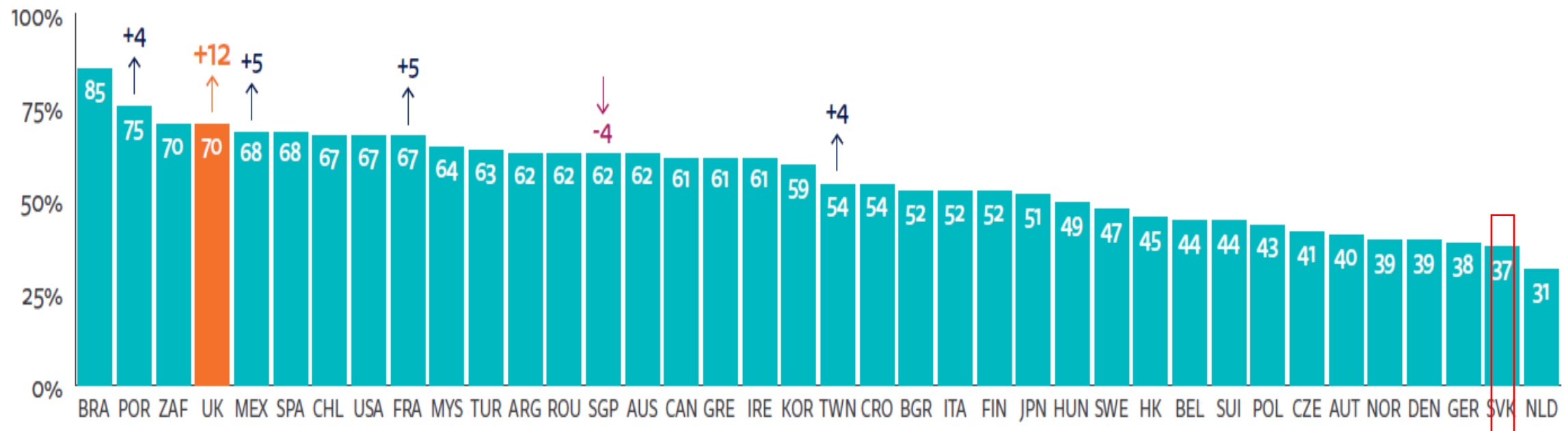
ALL THOSE THAT USE THIS BRAND

„Pokiaľ ide o online správy, zaujíma ma, čo na internete je skutočné a čo fake.“ – označte, ako s výrokom súhlasíte

PROPORTION CONCERNED ABOUT WHAT IS REAL AND WHAT IS FAKE ON THE INTERNET WHEN IT COMES TO NEWS - ALL MARKETS

Q_FAKE_NEWS_1. Please indicate your level of agreement with the following statement. – Thinking about online news, I am concerned about what is real and what is fake on the internet. Base: Total sample in each market ≈ 2000, Taiwan = 1005.

53 percent Slovákov si myslí, že svet ovládajú tajné skupiny. 52 percent verí, že Židia majú príliš veľkú moc – je to najviac spomedzi krajín V4. Štvrtina Slovákov nevie, či útoky z 11. septembra urobila Al-Káida alebo americká vláda. Iba 9 percent ľudí, ktorí na sociálnej sieti našli dezinformáciu, ju aj nahlásili. Takéto výsledky vyplývajú z najnovšej štúdie [Globsec Trends 2018](https://www.globsec.org/wp-content/uploads/2018/05/GLOBSEC-Trends-2018.pdf).

<https://www.globsec.org/wp-content/uploads/2018/05/GLOBSEC-Trends-2018.pdf>

(Mediabrífing Filipa Struhárika)

Ako sa šíria fake news

Vedci z Hohenheimeskej univerzity v Štutgarte:

- Blog s vymyslenými rasistickými správami
- Mesto Bad Eulen platí žiadateľom o azyl sex s prostitútkami, videli a zdieľali tisícky ľudí

Japonská kybernetická firma Trend Micro

- Ponuka e-shopu fake news: zdiskreditovanie novinára, vyvolanie pouličných demonštrácií, falšovanie internetových prieskumov napríklad pred voľbami alebo útočná kampaň voči protikandidátovi alebo politickej strane

- Očiernenie novinára = 55 tisíc USD
- 50 tisíc retweetov alebo 100 klikov = 2700 USD týždenne
- Diskreditačné vide = 2500 USD
- 4000 diskusných príspevkov = 4000 USD
- Vyvolanie protestov = 200 tisíc USD
- Založenie 20 fiktívnych skupín na FCB s tisíckami členov = 40 tisíc USD
- 40 tisíc kvalitných lajkov = 20 tisíc USD

Ako sa šíria fake news

- [EU požaduje po Česku, aby prejmenovalo Karlův most na Most Václava Havla.](#)

AZ247

Nápad prichádza z Európskeho výboru pre zásahy do suverénnych štátov, o tom, že české zdravotníctvo nemá peniaze, a tak zdravotné sestry namiesto peňazí dostávajú ako plat plastové vrchnáčky, že Česku hrozí, že príde o dotáciu vrchnákov a píšú aj o tom, že Česko prijme 1000 utečencov, ktorých rozdelí medzi 1000 náhodne vybraných slniečkarov, ktorí si utečencov vezmú domov.

 Regina Hudcová Karlův je jen Karlův most...!! Vy hovada nekulturní !!!
To se mi líbí · Odpovědět · 1 - 2 hod

 Karel Plíštil Tohle mohl říct jen blbec nejlepší by bylo vystoupit z EU
To se mi líbí · Odpovědět · 1 hod

 Mirek Vašák Ať jde celá EU do co je tím kretenem do toho?
To se mi líbí · Odpovědět · 1 - 4 hod

 Petr Tailor Vašku klid podívej se kdo to píše :))
To se mi líbí · Odpovědět · 1 - 4 hod

 Mirek Vašák Koukal jsem na to v telefonu a došlo mi to až když jsem to odeslal. Každopádně by mě to nepřekvapilo. Když vyžadují třívrstvý toaletní papír kvůli zaslání kopie do Bruselu. 😊😊😊

 Viliam Solárik toto je už total trapošina.... Karlov most premenovat to jakú debilnú kotrbu napadlo????

 Lucie Hájková Prosím vás, buďte tak hodny a čtěte i víc než jenom titulky. Tohle je satirický web, kde si právě dělají prdel z lidí, kteří se neobtežují věnovat víc času tomu, aby si zjistili všechny informace a věří každý písčovině. Ach jo.

 Simona Rebec Nebo po Janu Třískovi, aktuálně. Místo, aby řešili opravdové problémy, budou nás za chvíli nutit stříhat si vlasy na Havla a nosit kalhoty podivné délky, jako Havel.
To se mi líbí · Odpovědět · 1 - 6 hod

 Josef Měďa Král Jsme ve všem soběstační, tak proč být dál v EU? Jen tam vymýšlejí blbosti.

Médiá vnímame povrchno

veľa ľudí číta iba titulky správ, občas sa niekto dostane aj cez perex

jedna spravodajská správa trvá **1.20 – 2.00 min**, ozvú sa v nej 2 – 4 ľudia, každý na pár sekúnd

priemerný divák si **pamätá priemerne jednu**,

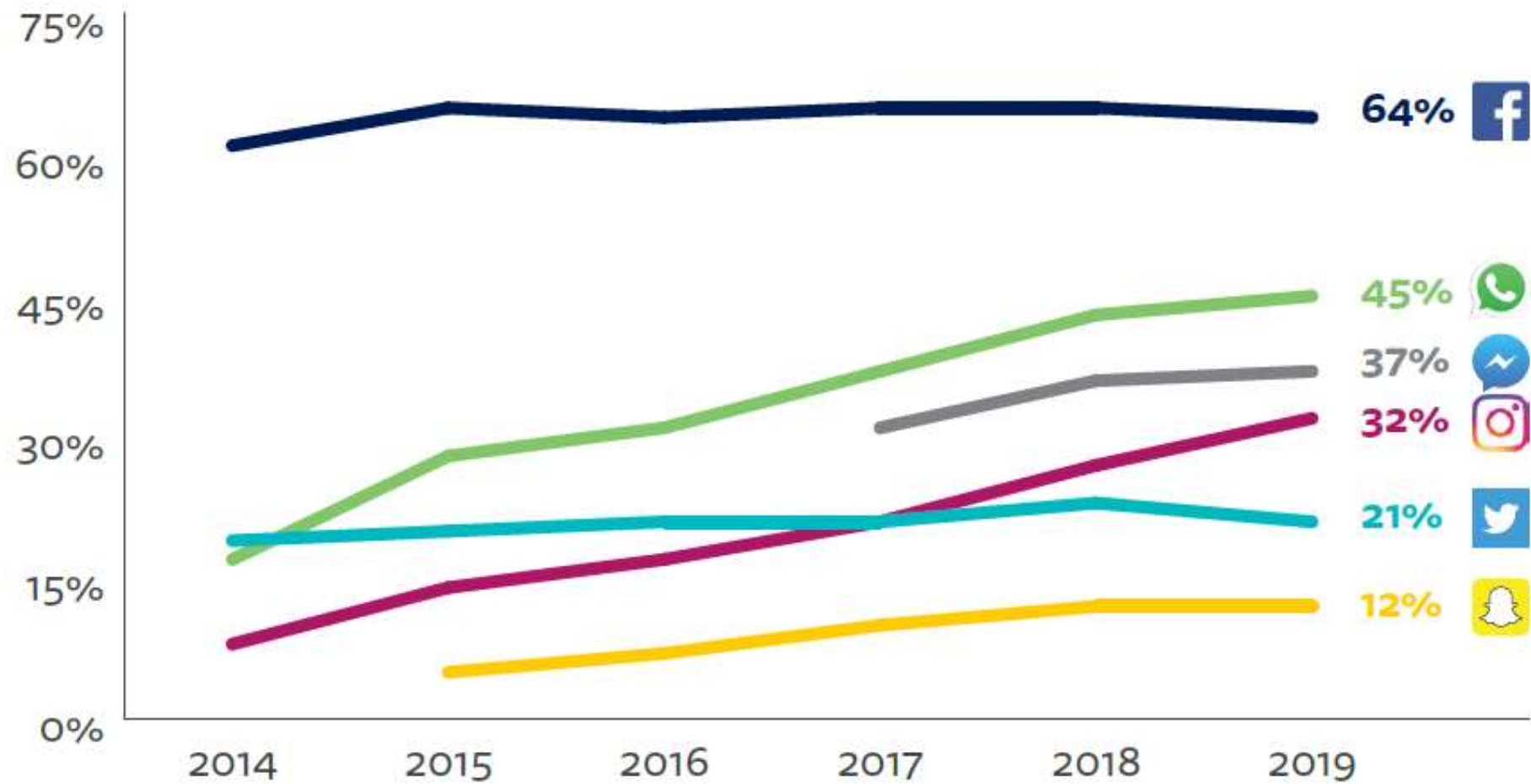
mnoho z tých správ, ktoré divák nedokáže po odvysielaní pomenovať, vníma **podvedome**

zo správ veľkej dôležitosti, ktoré ovplyvňujú názory, si divák je schopný **vybaviť si dve tretiny**

Informácie sa do spravodajstva spravidla zaraďujú, pokiaľ spĺňajú aspoň jedno z troch kritérií:
blízkosť – aktuálnosť – zaujímavosť/celebrita

SOCIAL MEDIA AND MESSAGING (2014-19) - SELECTED MARKETS

WEEKLY USE FOR ANY PURPOSE

<https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocianku=20201221034>

Hovorca KBS Martin Kramara v predvečer vianočných sviatkov jasne pomenoval nebezpečenstvo šírenia dezinformácií a vystríha pred pochybnými webmi, ktoré sa tvária ako kresťanské.

Ako príklad jednej z posledných dezinformácií píše o tom, že sa na sociálnych sieťach šírila informácia, že Svätý Otec chystá mimoriadne Urbi et Orbi, hoci to nie je pravda, alebo ako ho známy presviedčal o hrozbe chemtrails.

Gloria.tv

Svetlo sveta (zdieľané [Hlavnými správami](#))

Christianitas

Aliancia za nedeľu

Infovojna

[Badatel](#)

[Zem a vek](#)

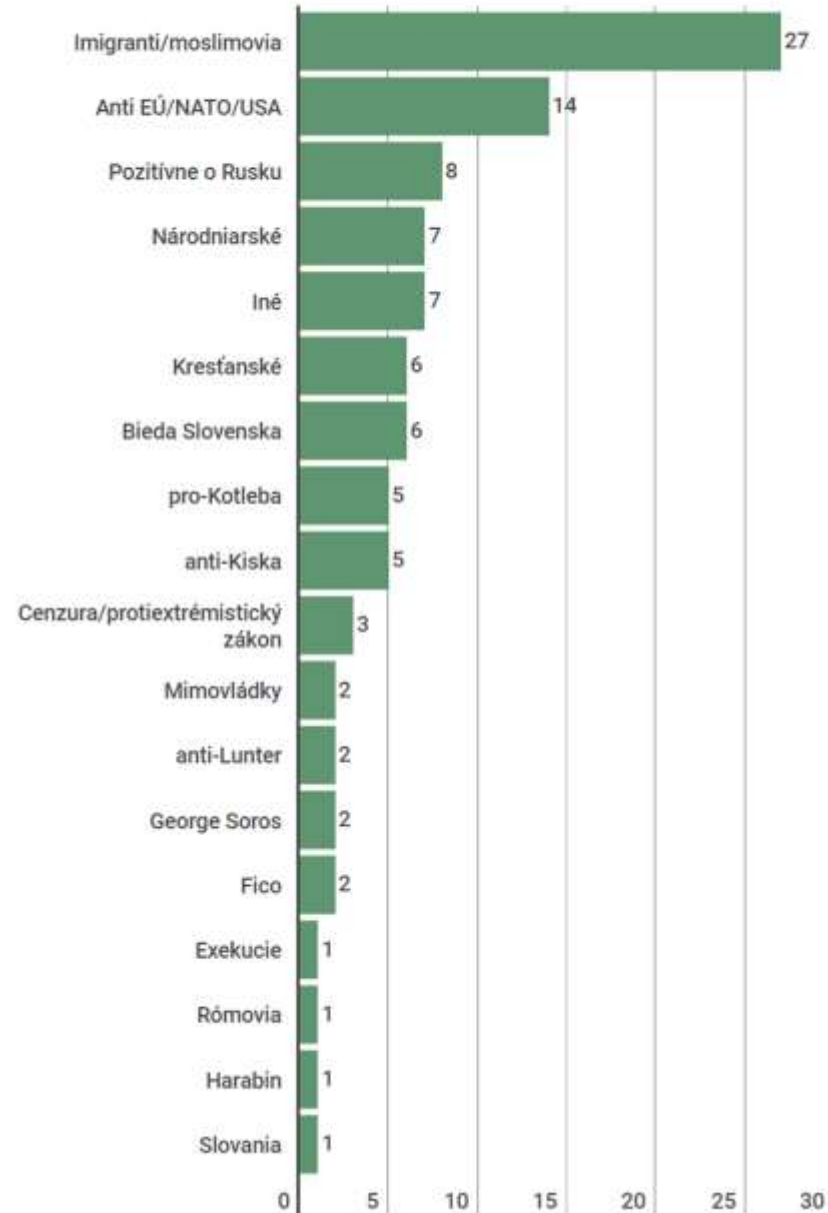
<https://dennikn.sk/995647/pod-falosnym-menom-som-pisal-hoaxy-pre-hlavne-spravy/>

Založil som si falošný účet na gmaili s generickým menom Marek Bakeš a napísal som na hlavnespravy@hlavnespravy.sk, že som ich fanúšik a chcel by som pre nich písať. Neriešil som nič, žiadne CV, žiadne texty, ktorými by som sa mohol preukázať a dokonca ani žiadnu fotku na novom gmail účte.

Zbúchal som banálny komentár, v ktorom síce porovnávam neporovnateľné, ale tušil som, že sa mu bude páčiť: „[Mainstreamové médiá pretlačali pochod študentov, ale o proteste proti Kiskovi ani ťuk](#)“.

Nie celkom som čakal, že Sopko sám doplní fotky, odpublikuje to a obratom mi len pošle link na článok aj s pochvalou a preklepom v mojom novom mene: „*zdravím vás pán bekeš. veľmi dobre ste to napísali. triezvo, objektívne. fakt ste ma milo prekvapili*“.

Témy najzdieľanejších článkov na Hlavných správach

Postupne som začal pritvrdzovať. Napísal som hardcore skrz-naskrz vymyslený článok o novozvolenom moslimskom starostovi z mesta v New Jersey, ktorý mal chcieť zakázať slovo „Vianoce“. Preložil som ho zo [satirického webu](#), ktorý má rovno vo svojej päte definíciu satiry. Znova som si vrazil, že toto je až príliš primitívne, ale o niekoľko hodín som text videl na titulke Hlavných správ.

Stačilo pritom 5 sekúnd googlenia, pretože tento výmysel bol už dávno vyvrátený známymi fact-checking webmi. Všimnite si môj špičkový preklad anglického slova „mayor“(starosta) na „major“.

...

Róberta Sopka som informoval o tom, že chystám tento článok, a že som s ním predtým komunikoval cez účet marek.bakes@gmail.com. Odpísal mi toto:

„Dobrý deň pán Goda

Celý obsah, všetky informácie, všetky texty alebo ich časti obsiahnuté v súkromnej mailovej komunikácii so subjektom Marek Bakeš, mail marek.bakes@gmail.com zakazujem publikovať, zverejňovať, použiť v práci, či už vedeckej, odbornej, alebo akejkoľvek inej, poskytovať tretím osobám atď, atď.“

Česko má díky očipování obyvatelstva při testech na Covid nejlepší pokrytí 5G na světě

To se mi líbí 10 tis. lidí se tímto líbí Buďte první mezi svými přáteli
Tweet 10 9 tis. sledujících

Délka textu: Článek přečtete zhruba za 5 minut.

Během včerejšího večera došlo ke zprovoznění všech 5G vysílačů, umístěných v nosních dutinách. Ty byly nainstalovány souběžně s testy na nový typ koronaviru. Spuštění celorepublikové 5G sítě se ovšem neobešlo bez menších porodních bolestí. Malé procento lidí mohlo pociťovat různé vedlejší účinky od migrény až po explozi hlavy. Nejedná se však o žádné závažné komplikace, neboť dle tvrdých dat, někteří lidé svou hlavu stejně nepoužívají. Nemusejí se tedy bát, že by na ně exploze měla negativní účinky.

Česká síť 5G je již nyní nejobustnější na světě a neustále se rozšiřuje v závislosti na počtu provedených testů. Jsou ovšem místa, kde stále nejsou 5G sítě dostupné. Jedná se o vesnice, odlehlá místa nebo třeba pražské metro. Situace v metru by se však měla zlepšit během následujících týdnů, jak bude stoupat počet očipovaných lidí. Do té doby vláda spouští podpůrný program, kdy lidem s nainstalovaným vysílačem nabízí finanční kompenzaci za to, že budou celý den jezdit metrem a šířit v něm signál a mikrovlny. O něco větší kompenzaci obdrží lidé, kteří stráví celý den na opuštěných a těžko přístupných místech, jako jsou jeskyně v Moravském krasu.

Mezi nové povinnosti lidí vybavených vysílači je zpřístupnění svých nosních dutin servisním a revizním technikům z důvodu údržby infrastruktury. Revizní technik zkontroluje funkčnost čipu, popřípadě provede drobné opravy za pomoci páječky, šroubováku, kladiva a sbíječky. Zároveň se doporučuje omezit spotřebu kokainu, jelikož by prášek mohl poškodit jemnou elektroniku umístěnou ve vysílači. Všem drogově závislým se doporučuje přejít na heroin.

Stalo se

Z DOMOVA: Andrej Babiš pohrozil, že jestli se situace nezlepší, začne na sociálních sítích ukazovat místo cupčků věnečky a rakvičky.
21. října 2020 15:29

Z DOMOVA: Uniká tajná vládní strategie pro boj proti koronaviru. Ta počítá s nulovými přírůstky nových případů pobí, co se nakazí vlivní občané ČR.
20. října 2020 16:58

Z DOMOVA: Ultras bude díky včerejším výtržnostem v Praze umožněno setkat se na stadionech. Podmínkou bude hospitalizace s COVIDem, který si vzájemně předali.
19. října 2020 22:22

TECHNIKA: Kdyby se vám zdálo, že je teď tak nějak jakože silnější mobilní signál, tak je to těmi 5G čipy, které mají vražené Covidiči po testu v lebce. Přej to vyjde levněji, než stavět vysílače.
19. října 2020 11:34

Z DOMOVA: Záběry z dnešního střetu policie a dutých hlav budou použity pro nový historický dokument České televize o Sametové revoluci. Snímek je

DEATH NOTE

Tak jo

https://paralelnilisty.cz/2020/10/28/cesko-ma-diky-ocipovani-obyvateilstva-pri-testech-na-covid-nejlepsi-pokryti-5g-na-svete/?fbclid=IwAR2mATZfm8DCZQAY01hCmOEI3d3bA2SECI_PVPd6okpUEwdeII9ed3Kx5DY

Vyškolený technik provádí instalaci a kalibraci 5G vysílače

Ještě téhož večera musel servisní technik zasahovat v domácnosti u Vrtalových. Vlivem neodborné manipulace, kdy si pan Vrtal vytahoval šušně z nosu, došlo k poškození vysílače. Na místo přijel servisní technik a záležitost dal do pořádku. Pan Vrtal ovšem na druhý den vykašlal aktovku s náradím, kterou si u něj v nose technik zapomněl. „*Naprostý amatérismus, ta aktovka měla tak dvacet kilo. Bylo mi divné, proč jsem celý předchozí večer ryl rypákem v zemi,*“ neskrývá své rozhořčení pan Vrtal.

Naše redakce se vypravila za již očipovanými občany, aby zjistila jejich stanoviska. Jedním z očipovaných lidí je i pan Vítězslav Vlnka. Ten si vysílač ve svém nose nemůže vynachválit. Do práce si totiž nosí jídlo z domova a většinu své obědové pauzy strávil ve frontě u mikrovlnné trouby. „*Když přišel covid, tak z pěti mikrovlnek nechali jen dvě, aby se tam lidé neshlukovali. Takže jsme tam vždycky stáli skoro půlhodinovou frontu. Od té doby, co mám čip, mi stačí, abych se na krabičku upřeně zahleděl a mikrovlnné vlny z vysílače mi to samy ohřejí. Je to skvělé. Navíc se mi už na záchodě nestává, že nemám signál, když se zašívám,*“ komentuje pan Vlnka své zkušenosti s vysílačem. Optimismus pana Vlnky však nesdílí další z mobilních vysílačů, Jiřina Kukuřičná. Dle svých slov trpí pokaždé, když si chce dát vařenou kukuřici. Vysílač v jejím nose totiž způsobí, že jakmile se chce do kukuřice zakousnout, mikrovlny promění všechny zrnka kukuřice v popcorn.

HLAVNÍ, KOMENTÁŘE, SLOVENSKO, SVĚT - 20. ledna 2021

MATOVICH VEREJNOSTI ZATAJIL, ŽE PLOŠNÉ TESTOVANIE KTORÉ ON PRETLÁČA AJ CEZ HROMADY MŔTVOL, BOLA ZAHRANIČNÁ KLINICKÁ ŠTÚDIA, BRITSKÝ EXPERIMENT NA SLOVÁKOCH – NA OBJEDNÁVKU BRUSELU. MATOVICH JE PRACHSPROSTÝ VLASTIZRADCA A NAKA BY MALA POD ŤARCHOU USVEDČUJÚCICH DÔKAZOV OKAMŽITE KONAŤ!

od Redakce CZ24 News 3 komentářů 4,99k

24 hodin 3 dny 7 dni Celkově

24 hodin

20.1.2021 | Hlavní komentář Slovensko
LUBOŠ BLAHA: MATOVICH VYZERÁ AKO ZBITÝ PES, UŽ SA TRASIE ČO S NÍM BUDE

20.1.2021 | Hlavní komentář Svět
DR. LEE MERRITOVÁ – ZÁSADNÍ PROBLÉM S VAKCÍNOU PROTI COVID-19 (HROZBA NENÍ JEN V OKAMŽITÝCH ...

20.1.2021 | Hlavní komentář Svět
Hollywoodské triky nezachrání krachující Korporaci USA

20.1.2021 | Hlavní komentář Svět
Dmitrij Peskov: Putinov „davoský prejav“ je najhlbšou analýzou, akú doteraz nepredložil žiadny svetový líder

20.1.2021 | Hlavní komentář Svět
JINDŘICH KULHAVÝ: EVROPA SE DOSTÁVÁ DO VARU

20.1.2021 | ČR Hlavní komentář Slovensko Svět
VIDEO: Vakcína nie je vakcínou. Páchame bunkový kanibalizmus?

20.1.2021 | Hlavní komentář Slovensko
Známy lekár primár MUDr. Marec sa pýta: Čo mi urobia, ak odmietnem ukázať mobil či ...

20.1.2021 | Hlavní komentář Svět
UŽ NEJEN NĚMECKO, ALE I KANADA BUDUJE KONCENTRAČNÍ TÁBORY!

HOAX: Experiment s Coca-Colou nedokazuje, že antigénové testy sú nespoľahlivé

Experiment s Coca-Colou nedokazuje, že antigénové testy sú nespoľahlivé

Desaťtisíce používateľov Facebooku zdieľali v decembri 2020 video rakúskeho poslanca, ktorý pred kolegami v parlamente predviedol vyhodnotenie antigénového testu na **prítomnosť koronavírusu SARS-CoV-2 v Coca-Cole. Test vyšiel ako pozitívny, čo malo slúžiť ako dôkaz, že antigénové testy nie sú spoľahlivé.** Nie je to pravda. Podľa odborníkov, ktorých agentúra AFP kontaktovala, nebol test na videu prevedený správne. TASR na dezinformácie upozorňuje v **spolupráci s tlačovou agentúrou AFP.**

Video ukazuje rakúskeho poslanca Michaela Schnedlitz, člena Slobodnej strany Rakúska (FPÖ), ktorý 10. decembra 2020 pred poslancami predviedol experiment. Namočil vatovú tyčinku do pohára s Coca-Colou a vzorku naniesol na antigénový test s tým, že chcel ukázať, ako zavádzajúce tieto testy sú. Po niekoľkých minútach test skontroloval a prehlásil: "Pán predseda, máme problém. V parlamente máme pozitívny prípad koronavírusu, keďže tejto Coca-Cole vyšiel pozitívny test." Na videu však výsledok testu nie je vidieť.

Podľa Berta Niestersa, profesora mikrobiológie a prednostu klinickej virológie v univerzitnej nemocnici v holandskom Groningene, môžu rôzne látky pri antigénových testoch spôsobiť pozitívny výsledok. "To však ešte nič neznamená v prípade, že bol test použitý nesprávnym spôsobom." uviedol pre AFP 14. decembra 2020. "Dokazuje to len to, že pokiaľ použijete test iným ako presne definovaným spôsobom, nedostanete nikdy spoľahlivý výsledok," dodal Niesters.

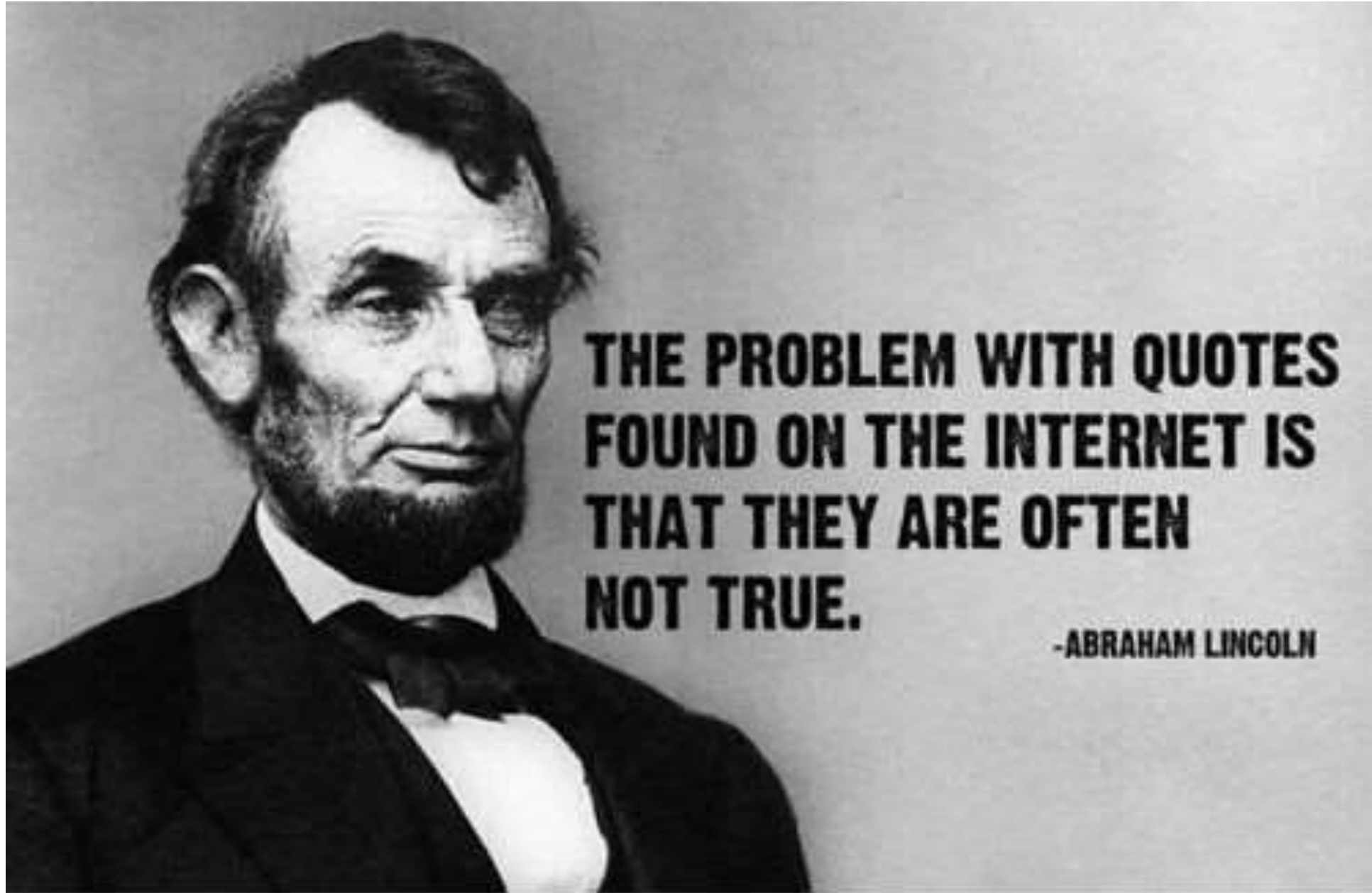
S tým súhlasí aj profesor Austrálskej národnej univerzity (ANU) Peter Collignon, mikrobiológ a špecialista na infekčné ochorenia z nemocnice v Canberre. "Pokiaľ nebudete presne dodržiavať inštrukcie, vyjde vám omnoho viac chybných výsledkov, či už falošne pozitívnych alebo falošne negatívnych," povedal pre AFP 23. decembra 2020.

Aj imunológovia a biochemici, na ktorých sa AFP obrátila, potvrdili, že podobné experimenty nič nedokazujú.

Thomas Decker, profesor imunobiológie na Viedenskej univerzite, uviedol: "Nie je ťažké zmanipulovať podmienky pre tieto testy tak, aby vykázali nesprávne výsledky. Test je určený pre špecifické podmienky umožňujúce, aby sa protilátky naviazali na antigény, nie na to, aby reagovali na kadejaké lepkavé jedlo. To už sa rovno môžete sťažovať, že vám auto nenaštartovalo potom, čo ste nádrž naplnili lekvárom."

Annette Beck-Sickingerová, profesorka biológie na univerzite v Lipsku, uviedla: "Test môže byť spoľahlivý iba ak je použitý za správnych podmienok." V prípade antigénových testov sa jedná napríklad o to, že musí byť použitý stabilizačný, tzv. pufrovací, roztok, do ktorého sa vzorka zamieša.

Dôležitosť pufrovacieho roztoku spomínal **pre Denník N aj slovenský vedec a prednosta Ústavu molekulárnej biomedicíny Lekárskej fakulty UK v Bratislave Peter Celec.** "Účelom pufrovacieho roztoku je udržať pH stabilné," povedal Celec. Ak sa roztok nepoužije, tak sa podľa Celeca nemožno čudovať, že test nefunguje správne.

**THE PROBLEM WITH QUOTES
FOUND ON THE INTERNET IS
THAT THEY ARE OFTEN
NOT TRUE.**

-ABRAHAM LINCOLN

Ako rozoznáme hoax?

Žiadna úplne jednoduchá odpoveď neexistuje

Internet je slobodným neregulovaným priestorom a každý si v ňom môže písať, publikovať a tvrdiť takmer čokoľvek

Základ je k internetovým médiám dobré pristupovať so zdravou skepsou a odstupom

HĽADAJTE ZDROJE

Používajte zdravý rozum, buďte podozrievaví a nedôverčiví

Faktory, ktoré robia hoax úspešným

Technicky znejúci jazyk

- *časté je pripísané autorstvo textu a navonok vedecké zaštitovanie sa nejakou autoritou - obľúbení sú napríklad anonymní vedci*
- *„... Ak sa program nezastaví, procesor počítača sa dostane do nekonečnej binárnej slučky n-tej komplexnosti, ktorá môže vážne poškodiť procesor...“*
- *Na základe krátkeho zisťovania prídete na to, že neexistuje nič také, ako binárna slučka s n-tou komplexnosťou a procesory sú navrhnuté tak, aby bežali niekoľko týždňov bez poškodenia*

Dôveryhodnosť vďaka asociácii

- *„... Toto sa stalo môjmu priateľovi---“, „... Tajné informácie, ktoré médiá zatajujú...“*

Otázka života alebo smrti – hra na city

Podozrivé okolnosti

- *správy bývajú veľmi často bombastické, vysoko emotívne a môžu obsahovať opis nebezpečenstva, varovanie, prípadne aj výzvy k ďalšiemu zdieľaniu*

Ako si overovať informácie na internete

Zistiť, z akého zdroja informácia pochádza. Teda posúdiť relevantnosť.

- kde bola správa publikovaná, čo je to za web, čím sa zaoberá, aká je jeho agenda
- weby zahltené nenávisťou, konšpiráciou, populistickými výkrikmi a inými blábolami netreba brať vážne (aeronet.cz, badatel.net, czechfreepress.cz, cz24.news, ...)

Obsahuje správa dohl'adateľné zdroje informácií, z ktorých čerpá? Sú tieto zdroje dôveryhodné?

- zdroj správy často nie je uvedený
- časté je pripísané autorstvo textu a navonok vedecké zaštit'ovanie sa nejakou autoritou - obľúbení sú napríklad anonymní vedci
- svedkovia prichádzajú z neexistujúcich inštitúcií
- kto je autorom správy? Kto je ten človek? Je skutočný?
- "alternatívne" weby odkazujú jeden na druhý a vytvárajú spleť siet' „skoro“-dôveryhodnosti, skrz ktorú je možné preniknúť len so značnou dávkou trpezlivosti

Kedy reagovať na hoax

Spôsob a rýchlosť šírenia sa dezinformácie

- Nemá zmysel reagovať na veci, ktoré nedokázali získať pozornosť a šíria sa len obmedzene vo vnútri úzkych kruhov.
- Všímajte si počet zdieľaní a lajkov – ak je ich veľa (tisícky), zareagujte

Vplyv informácie – nakoľko je nebezpečná a ako ovplyvní správanie sa ľudí

- Informácia o sledovaní guľového blesku je relatívne neškodná, tá o liečivom Save či úplnom zatvorení obchodov naopak
- Reakcia je potrebná, môže zastaviť ďalšie šírenie a pomôže overovaniu pravdivosti

Náročnosť argumentácie

- fact-checking je efektívnejší vtedy, keď nielen neguje dezinformáciu, ale keď ponúka kontext a alternatívny skutočný príbeh, ktorý „nahrádza“ ten pôvodný nepravdivý

Ako reagovať na dezinformácie

Bez zosmiešňovania či urážania tých, ktorí uverili – ľudia sa zaseknú a uzavrujú
Netrestajme za omyly, chyby robí každý. Vidieť svoj omyl je fajn, netreba sa zaňho hanbiť – preto ho skôr vyzdvihnime, to že si ho autor uvedomil a opravil

Čo najviac a čo najlepších zdrojov

Vysvetliť nielen, čo je nepravda, ale aj zdôrazniť, čo pravda je

Ak máme, dodať kontext a prečo je to hoax, čo svedčí o tom, že to je hoax

Trpezlivo, pomaly, dôsledne. Dajme si čas, nech nemusíme odpovedať skratkovito

Verme tým, ktorí k tomu, čo hovoria, nesú zodpovednosť – a nie naopak

Nemá veľmi zmysel bojovať vnútri dezinfo scény, skôr sa snažiť zabrániť tomu, aby hoaxy zaplavili mainstream

Ako reagovať na hoaxy – čo pomáha (ako pri každom inom rozprávaní a písaní...)

nepoužívať príliš často slovo hoax

príklad a príbeh

štruktúra

dáta, odkaz na autoritu

odkaz na dôsledok – negatívny aj pozitívny

vyvolať emóciu alebo prekvapenie

krátko a výstižne

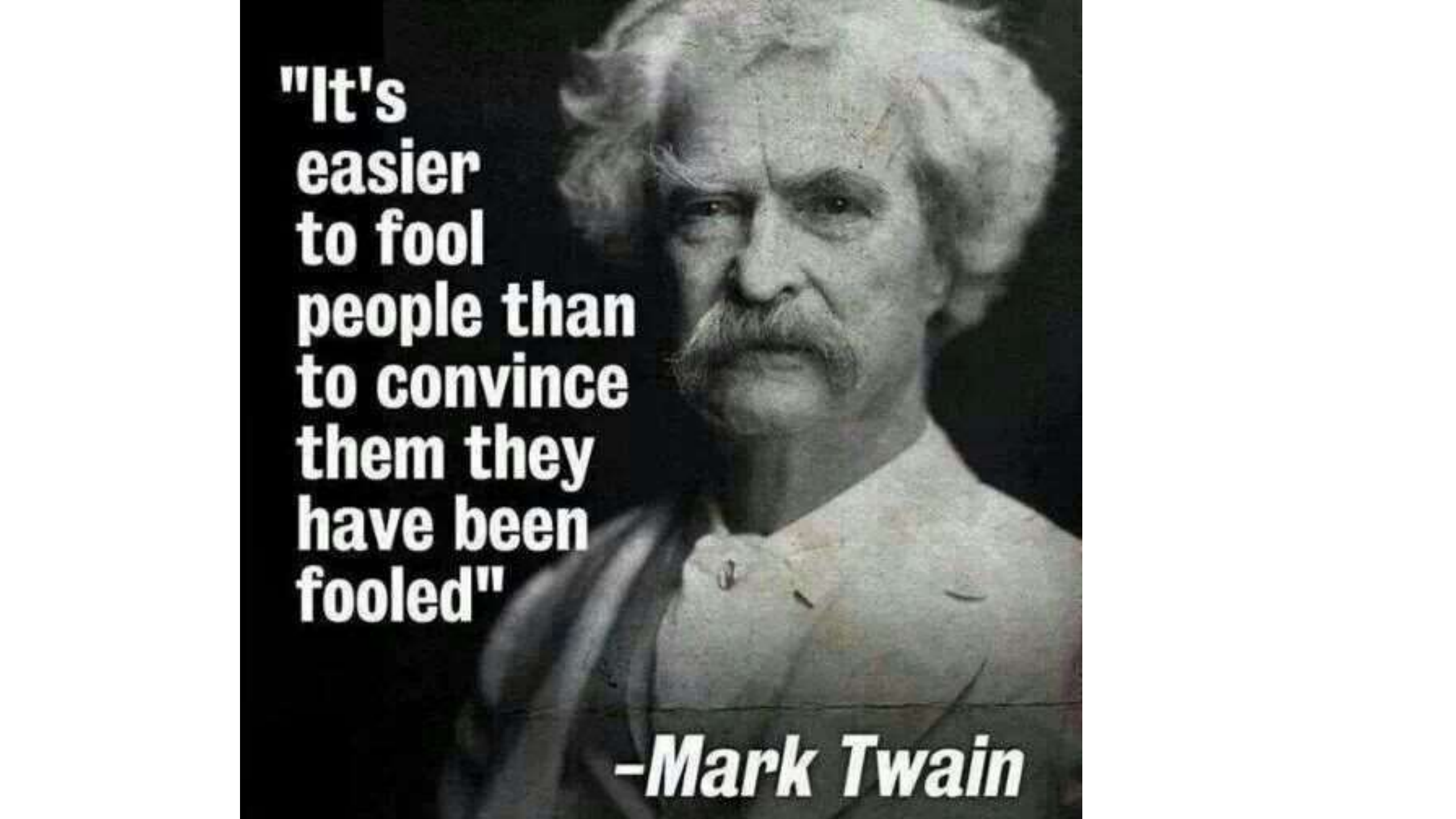
nie kritika ani urážka ani príliš hovorové slová

návod

tvorivosť, hravosť

pracovať so symbolmi – pomáhajú získavať podvedomie ľudí

pridať grafické momenty, ktoré sa ľahko chápu a vďačne zdieľajú

A black and white portrait of Mark Twain, showing him from the chest up. He has white, curly hair and a prominent mustache. He is wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt and a dark tie. The background is dark.

**"It's
easier
to fool
people than
to convince
them they
have been
fooled"**

-Mark Twain

Štruktúra argumentu

1. Tvrdenie

... Prečo?

2. Vysvetlenie

... Toto o tom svedčí:

3. Dôkaz

... Z toho vyplýva...

Fact-checkingové organizácie a stránky

[hoax@sme.sk](mailto:hoax@ sme.sk)

<https://www.facebook.com/hoaxPZ/>

Konšpirátori.sk

atlaskonspiraci.cz

hoax.cz

myty.sk

hoax.sk

Manipulátoři.cz

hoaxorfact.com

Hoaxes.org

Hoaxbuster.org

[Infomore.cz](http://infomore.cz) - Fakulta sociálních věd (FSV) Univerzity Karlovy, Lékařská fakulta brněnské Masarykovy univerzity a Newton Media

Český vyhledávač Seznam.cz vo výsledkoch vyhľadávania upozorňuje na weby, ktoré môžu šíriť konšpiračný obsah

<https://infosecurity.sk/>

<https://www.facebook.com/disi.stratpol/>

<https://www.facebook.com/CheckbotSK>

Explorer

Markup Tool

APIs

Fact Check Explorer

Mark Zuckerberg

All Languages ▾

Claim by Social Media:

Pm Modi picture with Mark Zugerberg

Newsmobile rating:

False: Original picture is with Yogi Adityanath

Fact Check: Don't Fall For This Morphed Picture Of PM Modi And Mark Zuckerberg

Dec 22, 2020

Newsmobile

Claim by Facebook Post:

ইসলামিক সম্মেলনের বিরুদ্ধে ফ্রান্সের রাষ্ট্রপতি ইমানুয়েল মাকরঁর সাথে সহমত পোষণ করেছেন ফেসবুক প্রতিষ্ঠাতা মার্ক জাকারবার্গ

BOOM rating: False

বিশ্বায়িত্বের দাবি সহ ফ্রান্স জাকারবার্গ ও রাষ্ট্রপতি মাকরঁর বৈঠকের ছবি

Oct 30, 2020

Mark Zuckerberg

Facebook

BOOM

Claim by the Internet:

Mark Zuckerberg announced in a video that he was shutting down Facebook.

Snoopes.com rating: False

Mark Zuckerberg

Report Issue

GOOD STORY...IT IS

**FACT CHECK...YOU
DID NOT**

1. Prehovárate k váhajúcim

2. Zostaňte pokojní

Obavy a strach, ktoré vyústia do toho, že človek prestane veriť faktom, sú silné emócie. Rovnako silné emócie vznikajú v nás, keď sa snažíme niektoré veci vysvetliť a máme pocit, že sa nám to nedarí. Strážme sa.

3. Nebuďte a priori odmietaví

Niektoré mýty a hoaxy majú pôvod v skomolení reálnych faktov alebo v rôznych životných situáciách. Mnohí ľudia počuli príbehy od známych, ktorým dôverujú, a tak viac nad nimi nerozmýšľali.

4. Podporujte kritické myslenie

Ľudia, ktorí neveria vede alebo faktom, sú často presvedčení, že je to výsledok toho, že dávajú otázky, sú skeptickí k oficiálnym tvrdeniam vedcov a pýtajú sa nad rámec oficiálnej línie. Podporujte ich kritické myslenie tak, že nasmerujete ich skepsu voči všetkým zdrojom.

5. Kladte otázky a trvajte na odpovediach

Kladením otázok donútite ľudí viac sa zamýšľať nad ich presvedčením.

6. Držte sa faktov. Ale nepretláčajte ich za každú cenu

Niekedy je oveľa dôležitejšie pokúsiť sa personalizovať, ukázať osobné príklady a príbehy, možné výhody, ekonomické, spoločenské, zdravotné. Linky na štúdie, analýzy a grafy prikladajte iba ako sprievodný materiál k príbehom a osobným príkladom.

7. Neočakávajte rýchlu zmenu názoru

Niekedy zmena trvá dlhý čas, je to postupný proces.

8. Niekedy to nemá cenu

To, že ste okamžite nezmenili názor človeka, ešte neznamená, že ste zlyhali. Niektoré z vašich slov môžu v osobe rezonovať najbližšie dni a týždne. A tiež niekedy je dôležitejšie uchrániť váš vzťah, aj bez toho, aby ste človeka presvedčili o svojom názore. Lebo dôležité je niekomu povedať aj to, že vám na ňom záleží, aj keď s jeho názorom nesúhlasíte.

Štyri podstatné poučenia

- **Nepresviedčajme presvedčených, neváhajme debatovať s pochybujúcimi**
- **Vysvetľujme, vysvetľujme, vysvetľujme.**
- **Zdrojujme. Hľadajme zdroje a nabádajme k ich hľadaniu a ich posudzovaniu.**
- **Dobrý nepravdivý príbeh pomôže ujasniť ešte lepší (pravdivý) príbeh.**